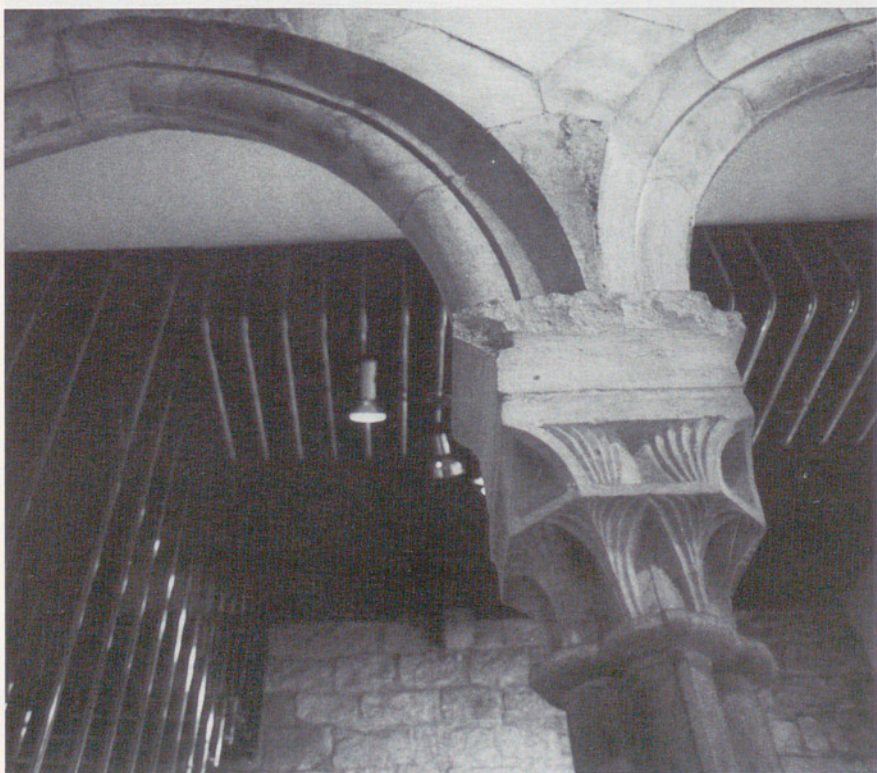

La ruta dels claustres de Girona podria anar de la catedral al carrer Nou. De l'arqueologia a la sala d'art modern. Del romànic assolellat al gòtic amb focus de galeria. A la riba esquerra de l'Onyar també s'estima i valora el capitell de la nostra història.

marbres ja tenia aleshores la seva sensibilitat ben refinada.

Els arqueòlegs ens han llegit les pedres de quan els homes desconeguts varen arrelar la família a la vora de l'actual Girona. Quina ressonància té el nom de "Pedra Dreta"! Era l'abric paleolític al torrent de can Garriga, a la Costa Roja (St. Julià de Ramis). Després han estudiat els còdols tallats del Puig d'en Roca i la capital ibèrica que teníem a la Creueta. Es començava de perfilar —amb pedres— el perímetre d'una ciutat que quedaria lligada a la pedra. I els historiadors han trobat a Girona el gran llibre de lectura a vegades sorprenent, sempre reveladora. Com per exemple, el que va veure Puig i Cadafalch quan es va mirar de prop St. Pere de Galligans i va trobar que no tot és pedra calcària de Girona, sinó que també hi ha lava volcànica d'Olot en els dentells de la cornisa de la porta. I és que els gironins no solem preguntar mai a la pedra la seva partida de naixement, més aviat fem allò de "no la toqueu més, que així és la pedra". Però al costat dels historiadors grans hi ha els joves, que continuen llegint el paisatge amb noves aportacions. Cristina Homs ha fet un estudi valuós històrico-econòmic: ha ofert a Girona la història de 10 anys de la construcció de la catedral (1367-1377), reportant la marxa econòmica dels picapedrers de l'època; és la consulta dels llibres de comptes de l'"obra de la seu" i dels senyals que els picapedrers marcaven a les files de pedres col·locades per ells; són 28 senyals els que es poden "llegir" a la catedral i el de Jaume Lampayes seria el picapedrer més fix en aquella dècada.

La pedra de Girona era la treballada en el segle II a. J.C., segons una làpida romana trobada al fòrum d'Empúries. Potser no seria cap disbarat enunciar que les pedreres de Girona ja eren obertes abans i tot de la fundació de la ciutat. Fent sensacionalisme periodístic podríem dir que la primera pedra de Girona és a fora, no és a Girona.

Picapedrers, constructors, historiadors i arqueòlegs, els responsables d'aquesta primera lectura de la pedra de Girona, poden fer seva l'oda a Girona, de Camil Geis: "carrers, palaus, llambordes i muralles, tot t'ho donaren unes grans pedreres nades al cor d'unes muntanyes nues".

Sobre el mateix filó, Pere Bech diu: "oberta al sol que neix, la pedrera, sucosa de llum, té colors d'entranya".

El pòsit psicològic. Però per fruit del paisatge de la pedra no cal pas tenir coneixements concrets. Només faltaria! Hi ha una lectura social: amb tota la seguretat